

Jutranja izdaja.

174. številka.

V Ljubljani, v soboto, dne 16. julija 1910.

Cena 4 vinarje.

Letnik XLIII.

SLOVENSKI NAROD

Jutranja izdaja v Ljubljani:

vse leto	K 12-
pol leta	" 6-
četrt leta	" 3-
na mesec	" 1·10

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knaflova ulica št. 5. (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zjutraj.

Posemnežna številka 4 vinarje.

Inserati: 65 mm široka petit vrsta 14 vin. Pri večkratni inseriji po dogovoru.

Na pismena naročila brez istodobne vposlatve naročnine se ne ozira.

Jutranja izdaja po pošti za Avstro-Ogrsko:

vse leto	K 18-
pol leta	" 9-
četrt leta	" 4·50
na mesec	" 1·60

Za inozemstvo celo leto

Upravništvo: Knaflova ulica 5. (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 85.

Najnovejše vesti. — Brzojavna in telefonska poročila „Slov. Narodu“.

Delegacije.

Dunaj, 15. julija. V nemških nacionalnih krogih se zatrjuje, da je popolnoma izključeno, da bi se državni zbor pred zimo zaključil. Minister zunanjih zadev grof Aehrenthal se zelo zavzema za to, da bi se sklicale delegacije že v oktobru, ker bo v njih razvil svoj obširen ekspose. V delegacijah se ni bati nobene opozicije, ker pridejo velike vojaške zahteve šele prihodnje leto v razpravo.

Budimpešta, 15. julija. V nasprotju z vestmi, v katerih se zatrjuje, da bodo delegacije letos zborovale na Dunaju, se v tukajšnjih krogih trdi, da bodo tudi letos delegacije imele svoja posvetovanja v Budimpešti.

Boromejska enciklika.

Praga, 15. julija. Praški nadškof namerava objaviti v svojem škofijskem listu znano boromejsko enciklico, in sicer samo v latinskom jeziku, ker je namenjena samo duhovnikom. Raz pričnic se tudi v praški nadškofiencikli ne bo razglasila.

Skrb štajerskih tiskovnih oblasti za nemške sodnike.

Celje, 15. julija. Snočni »Narodni Dnevnik« je bil konfisciran zaradi nekaterih ostrih stavkov proti Hohenburgerjevemu protežirancu v Laškem trgu, Kratterju. Obnašanje tega sodnika v zadnji obravnavi proti hrastniškim nemškutarškim pretepačem, je dalo povod tej kritiki. Zahtevamo od justičnega ministra, da da v interesu pravice in resnice preiskati dotični slučaj in če se izkažejo kot resnične, odstrani od sodnije v Laškem trgu tega moža.

Volitev vranskega okrajnega odbora.

Vransko, 15. julija. V vranski okrajni odbor so bili izvoljeni doseđani odborniki, za načelnika tudi sedanji načelnik župnik Zdolšek z vsemi proti 7 glasovom.

Rogaški okrajni zastop.

Rogatec, 15. julija. V skupini veleposetva in najvišjih obdačencev industrije in obrti so bili pri volitvah v okrajni zastop včeraj in predvčerjšnjim izvoljeni sami Nemci in nemškutarji. Slovenci se niso udeležili volitev, dasi bi se dalo pri veleposetniški skupini s sistematičnim delom in pripravami doseći kakšen uspeh.

Drzen vlot.

Št. Jur ob Juž. želez., 15. julija. Snoči so vlotili neznani tatovi v Bevčevu gostilno v Št. Vidu, a jih je domači sin dijak preprodil z revolverjem. Morali so brez vsakega plena oditi.

Konferanca poslancev srbsko-hrvatske koalicije.

Budimpešta, 15. julija. Poslanci hrvatsko - srbske koalicije so imeli danes konferenco. »Pester Lloyd« poroča o podrobnostih te konference sledeče: Konferanca so se udeležili skoraj vsi poslanci hrvatsko-srbske

koalicije, hrvatski ban dr. Tomašić in za hrvatsko vlado še podban Chavrank in sekcijski šef za nauk in boogočestje dr. Milan Ambroš. Konferanca je trajala do pol 3. popoldne. Ker so se pojavila tekom razprav različna mnenja in so nekateri poslanci stavili na bana zahteve, katerim ni mogel ta takoj ugrediti, so se pogajanja prekinila. Ban dr. Tomašić bo jutri poročal ministrskemu predsedniku grofu Khuen-Hedervaryju o teku in uspehu razprav.

Budimpešta, 15. julija. Oficijalno se razglašajo dementi v večernih budimpeštskih listih o razvoju in teku današnje konference poslancev srbsko - hrvatske koalicije z banom dr. Tomašićem, češ, da ni prišlo do resnih nasprotstev v naziranju posameznih poslancev. Razvoj konference same se naslednje opisuje: Poslanci srbsko - hrvatske koalicije so se sešli danes dopoldne ob pol 11. k posvetovanju. Ob pol 3. popoldne se je posvetovanje prekinilo. V seji je govoril najprvo hrvatski ban dr. Tomašić tri ure. V svojem govoru je razpravljal o političnem položaju. Semtretja so ga posamezni poslanci v njegovih izvajanjih prekinili, vendar dosedaj še ni govoril noben član koalicije. Hrvatski ban je priporočal, naj hrvatski poslanci votirajo državne potrebu in naj rešitev drugih vprašanj prelože na jesen. — Po pol-drugournem odmoru so se posvetovanja ob 5. zopet nadaljevala in ob 7. zvečer še vedno trajala. Najbrž se bodo posvetovanja jutri še nadaljevala.

Grunewaldske slavnosti.

Krakov, 15. julija. Grunewaldske slavnosti so dosegole višek z odprtjem spomenika, ki ga je podaril Paderevski. Slavnosti je prisostovalo nad 150.000 ljudi. Mesto je vse v praznični obleki, zlasti pa nudi Matjejkov trg naravnost očarujčo sliko. Slavnosti so se udeležili med drugimi tudi deželni maršal grof Badeni, cesarski namestnik Bobrinski, polnoštivni deželni odbor in deželni zbor, zastopniki raznih mest, »Poljskega kluba v Berlinu«, odposlanci raznih mest. Posebno navdušeno so bili pozdravljeni zastopniki poljskega Sokola na Prusku. Paderevski, darovatelj spomenika zmagovalca pri Grunewaldu, Ladislava Jagiello, je pri odprtiju spomenika izjavil, da spomenika ni podaril iz sovraštva do drugih narodov, marveč iz ljubezni do lastnega naroda. Pri odprtiju so se zahvalili za dar darovatelju Paderevskemu grof Badeni in župan krovski dr. Lew. Nato sta govorila dva ruska govornika in razni zastopniki, med njimi tudi zastopnik madžarske deputacije. Med posameznimi govorovi se priparevale darovatelju spomenika najprisrenejše ovacije. Po odprtju spomenika se je ljudstvo razšlo.

Krakov, 15. julija. Nocoj je место svečanostno razsvetljeno. Za to razsvetljavo so se delale najobsežnejše priprave.

Krakov, 15. julija. Pri grunewaldskih slavnostih je zastopano tudí mesto Ljubljana, in sicer po podžupanu dr. Tavčarju, občinskem svetniku dr. Trillerju in predsedstvenem tajniku pl. Bleiweisu. Razven tega zastopajo Slovence tudi trije klerikalni poslanci, in sicer dr. Žitnik, dr. Benkovič in Fon. Slovenske odpolance Poljaki posebno navdušeno pozdravljajo.

Krakov, 15. julija. Po odkritju spomenika se je otvorila umetniška razstava v umetniškem paviljonu, in sicer glede umetnin izza Jagellonske dobe. Zvečer je v mestnem gledališču svečanostna predstava. V starem gledališču se vrši banket. Mesto je svečanostno razsvetljeno. Po ulicah vlada živahnno živiljenje. Jutri se prične tekmovalna telovadba poljskega sokolskega zleta.

Krakov, 15. julija. Knez Lubomirski je podaril krakovskemu vseučilišču 40.000 K v ta namen, da se predava na tem vseučilišču o litvanskem literaturi in jeziku.

Odpustitev kovinskih delavev iz službe na Ogrskem.

Budimpešta, 15. julija. Strokovni svet socijalno - demokratske stranke je danes sklenil, da v slučaju, ako se izvede zagrožena odpustitev kovinskih delavev na Ogrskem, pozove vse organizirane delavce budimpeštskih tovarn, da od 1. avgusta naprej ne plačajo nikake stanabine in tudi ne gredo iz stanovanj.

Senzačionalen umor v Londonu.

London, 15. julija. V Hilldrop crestant je izvrševal svojo prakso 50-letni ameriški zdravnik dr. Crippen. Pred enim letom se je oženil s 35letno artistko, ki je bila obenem blagajničarka obsežne zvezne angleških artistinj in ki je imela kot tako opraviti z velikimi vsotami. Dne 2. februarja t. l. je dr. Crippenova žena nenadoma izginila in nihče ni vedel, kam. Dr. Crippen je priprovedoval, da je odšla v Ameriko in pozneje, da je tam tudi umrla. Ameriški listi so o njeni smrti prinesli celo smrtna naznanila. Dne 9. t. m. je izginil tudi dr. Crippen, in sicer s svojo stenografinjo. Vsled tega je dala preiskava policija njegovo stanovanje in v njegovi kleti našla strašno razmesjena človeška telesa. Raztelesena trupla so bila položena v apno ter od apna že tudi močno razjedena, vendar pa so se našla nekatera znamenja, ki govore za to, da je to truplo žene dr. Crippena in da jo je torej ta umoril. Smatra se s tem večjo gotovostjo, da je dr. Crippen izvršil na svoji ženi umor, ker je njegova žena ravno v kritičnem času imela kot blagajničarka zvezne angleških artistinj velike vsote v rokah in da se je dr. Crippen polastil tega denarja. Sum, da je dr. Crippen umoril svojo ženo, se še tem bolj povečuje zlasti radi tega, ker je dokazano, da je ravno v istem času, ko je pravil, da je odšla žena v Ameriko, drugim priprovedoval in tudi domov pisal, da se je dal od svo-

je žene ločiti. Staršem svoje stenografinje je celo pokazal očividno ponarejeno pismo svoje žene, v katerem pravi ta, da privoli prostovoljno v ločitev zakona. Cela zadeva postaja vedno bolj misteriozna, zlasti radi tega, ker se je konštatiralo, da so v apnu razteleseni deli dveh ženskih trupel, od katerih je ena glava strahovito razkrosana. Policija zasleduje z nekako mrzlico vso zadevo in je dognala, da se je dr. Crippen pečal tudi s prepovedanimi operacijami na ženskah. Uvedle so se najobsežnejše poizvedbe in policija je izdala tudi tiralnico. Stenografinja, katero je odpeljal dr. Crippen s seboj, je pisala svojim staršem, da je odšla z njim kot njegova žena in da se ob strani svojega moža prav dobrino počuti.

Sultanova dar Črnogorskemu knezu.

Cetinje, 15. julija. Turški sultan je podaril črnogorskemu knezu k njegovemu jubileju polnokrvnega arabskega konja.

Razlastitev avstrijskih podanikov v Crni gori.

Dunaj, 15. julija. Črnogorska vlada je dala avstrijskim podanikom v Baru nalog, da naj ali tekom 10 dni razprodajo svoje neprimičnine ali pa v istem času zaprosijo za črnogorsko državljanstvo, da jih ne zadene razlastitev. Črnogorska vlada je namreč oddala neki italijanski družbi napravo pristanišča v Baru in se bo radi tega za pristanišče potreben svet razstavil, ker se drugače ne dobi dovolj prostora za luko. — Na pristojnem mestu se zatrjuje, da se razlastitev s strani črnogorske vlade ne bo mogla tako gladko izvesti, ker se bodo morala glede vsakega posameznega slučaja vršiti pogajanja med obema državama.

Španska in Vatikan.

Pariz, 15. julija. »Matin« poroča med brzojavkami iz Rima, da Vatikan zahteva kot pogoj za zopetni mir med Vatikanom in Španijo odstranitev ministrskega predsednika Canalejasa od njegovega mesta.

Trgovska pogodba med Avstrijo in Srbijo.

Belgrad, 15. julija. Danes so došli semkaj avstroogrski odposlanci, da sklenejo definitivno trgovsko pogodbo med obema državama.

Železničarski štrajk v Ameriki.

Filadelfija, 15. julija. Konferanca med delavci in upravnim svetom pensilvanske železnice ni dovedla do nikakih uspehov. Delavci so se odločili, da prepustijo določitev štrajka svojemu odboru. Položaj je zelo kritičen, ker je pensilvanska železnica ena največjih v Ameriki in ker grozi, da štrajk vsak hip izbruhne.

Preprečen atentat.

Petrograd, 15. julija. Pri zadušnici v petropavelski cerkvi, katere se je udeležilo mnogo članov carske rodbine in visokega ruskega plemstva, je aretirala policija več sumljivih oseb, glede katerih se je izkazalo, da so člani nihilistične organizacije. Zatrjuje se, da se je s tem prečil nameravan bombni atentat.

Razkrinkan!

»Grazer Tagblatt« je priobčil te dni budoben in lažnjiv članek proti mestni policiji ljubljanski. V tem članku je napadal vse Slovence, jih nesramno grdel in podlo denunciral ter se zaganjal v mestno policijo, češ, podržaviti se mora, ker se predrane zaradi posode, ki je bila postavljena na cesarjev spomenik, pozvedovati po nemških hišah in celo pri višjih nemških uradnikih, ko vendar te grdobije po zatrdilu »Grazer Tagblatt« ni nihče drugi storil kakor kak Slovenec.

To je bistvena vsebina tiste infamije, ki je prišla v »Grazer Tagblatt« na dan.

Zdaj pa vprašamo e. kr. deželnosodnega svetnika Alberta viteza Luschana, če kaj sulti, kdo je ta članek provzročil. Obračamo se do njega, ker se je en sam osebno zglašil na magistrat in tamkaj razvijal približno ravno iste misli in izrekli iste trditve, kakor so natisnjene v »Grazer Tagblattu«.

Ko se je e. kr. deželnosodni svetnik Albert vitez Luschan oglašil na policiji in tam izlil svoj žolč, da se je mestna policija upala pri njegovi služkinji pozvedovati, če v hiši ni zmanjkala kaka ponočna posoda, je dobil gospodinje Luschan pojasnilo, da mestna policija ni pozvedovala samo pri njem, da ni pozvedovala samo pri nemških strankah, marveč sploh po vsem mestu, pri Nemeh in pri Slovencih, pri uradnikih in slugah, pri duhovnikih in lajkih, pri bogatih in revnih, izkratka povsod in po vseh ljubljanskih hišah. Policija je izvršila tako vsestranske pozvedbe, da bi prišla storilec na sled, in to bi moral Luschan, če ni prespal tistega časa, ko je bil dodeljen državnemu pravdiništvu, vendar spoznati kot potrebno in pravilno.

S tem pojasnilom mestne policije je bil gospodinje Albert vitez Luschan temeljito blamiran. Te blamaze pa menda ni mogel prenesti in začel se je ujedati, zakaj pozvedujuči policijski organ ni njega prosil dovoljenja, če sme vprašati njegovo deklo, so-li še vse nočne posode gospodina deželnosodnega svetnika Luschana pri hiši in ni li bila morda katera ukradena. Pa tudi s tem manevrom, s katerim je hotel gospodinje Luschan stresti svojo jezo, ni imel sreče. Postavljen je bil namreč na laž, kajti dokazalo se mu je, da policijski organ ni ničesar za njegovim hrbtom storil, marveč, da je z vednostjo in z izrečnim dovoljenjem visokomogočnega gospoda Alberta viteza Luschana stopil v zvezo z njegovo deklo in si dovolil jo spoštljivo vprašati, če ni bila katera visokorodna kahla iz zbirke visokorodnega njenega gospodarja ukradena.

LISTEK.

Zaljubljeni kapucin.

Vesela povest iz ljubljanske preteklosti.

Ko se je Angelik tako nenadoma sesedel in obležal na tleh, sta mu policijski uradnik in redar vsa preplašena priskočila na pomoč in ga spravila na noge. Policijski uradnik mu je hotel ponuditi stol, a je to opustil, ker se je izkazala nujna potreba sobo temeljito prezračiti in dati ubeglemu kapucinu priliko, da pride zopet k sebi.

Naposled je Angelik ves prepaden in zbegal sedel pred policijskim uradnikom in s tresočim se glasom odgovarjal na njegova vprašanja.

»Povejte mi vendar, ljubi gospod,« je rekel uradnik sočutno, »kaj se je vendar z vami zgodilo? Ko se je med babnicami raznesel glas, da ste se kar iz kute vzdignili in zleteli živ v višave, je policija vprašala v kapucinskem samostanu, kaj da je z vami, in dobila je odgovor, da ste prostovoljno samostan zapustili. Ali je to resnično?«

C. kr. deželnosodni svetnik Albert vitez Luschan je po teh pojasnilih odšel z rotovža s tako dolgim nosom, da bi na njem lahko jahali vse ljubljanski kazinotje. Dokazano mu je bilo, da nima niti sence vzroka kaki pritožbi, dokazano mu je bilo tako jasno, da mu je sapo zaprl.

Po vsem tem je pa izšla zgoraj označena infamija v »Grazer Tagblattu«, v kateri se zrcali vse to, kar je Luschan govoril na policiji.

In to je vzrok, da smo vprašali g. Alberta viteza Luschana, če kaj slutti, kdo je pisatelj tega članka. Večno sicer, da zna g. Albert vitez Luschan v uradu uprav virtuzno delati pasivno resistenco, a udajamo se upanju, da se bo vsaj glede našega vprašanja odrekel tej lepi navadi, ki je edini naslov, iz katerega je postal deželnosodni svetnik, ter nam milostno dal točen odgovor.

Nemški napis.

Ritmojster pri škofovih amazonkah, Janez Kalan, je na nedeljskem zborovanju v »Unionu« mimo grede ubral tudi narodno struno. Pa nikar misli, da je zbrane device podučeval o pomenu narodnega gibanja in o narodnih dolžnostih. Tako daleč se ni spozabil, kajti mož stoji na stališču, da ima narodno gibanje samo namen povečevati in utrjevati moč in veljavo cerkve in da je poglavita narodna dolžnost vsakega Slovence biti duhovčini pokoren in s sveto vmeno skrbeti za zadovoljnost in blagostanje dušnih pastirjev. Ritmojster pri škofovih amazonkah je ubral narodno struno v namen, da bi svojim poslušalcem večil v srce sum, da naprednjaki niso dobri narodnjaki. Da je njegova stranka od nemške šparkase podkupljena, da dela njegova stranka s koristmi slovenskega naroda kupčije, da prodaja Nemcem slovensko stvar, kakor rufijanka ženske, tega seveda ni povedal. Samo pritoževal se je, da izginjajo samoslovenski napisi v Ljubljani in da se zopet pojavljam dvojezični. Ginljivo je popisoval, kako odpada čez nemške napise prilepljen papir in prihaja na dan zopet dvojezičnost. Tako ginljivo je znal to popisovati, kakor da je to opazoval na hiši papeževega viteza na Dunajski cesti. Vsakdo ve, koliko in s kakimi žrtvami smo se naprednjaki borili za samoslovenske napise in da osojamo najostreje vsakega, kdor nima takih napisov. Saj je danes prav malo dvojezičnih ali samonemških napisov, kar jih je, tiste je videti samo pri Nemeh ali pa pri klerikalcih. Ravn stebri klerikalstva imajo take napis, a v zlici temu se je upal ritmojster škofovih devic sukat stvar tako, kakor da so se naprednjaki izneverili narodni stvari. Če je Janezu Kalanu res kaj za samosloven-

ske napise, naj to pokaže z dejanjem, kjer to lako storiti na pr. tam, kjer je zapisano: Carl Pollak ali pa »Joh. Mathian, k. k. Hoflieferant«, a dokler tega ne storiti, nima pravice se usajati.

Slovenski izletniki v Belgradu.

V četrtek opoldne so se vrnili slovenski izletniki iz Belgrada, njim na čelu pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«, ki je priredilo izlet, da ponese čast in slavo slovenske pesmi med brate Srbe. In priznati se more, da je svojo analogo, ki si jo je nadel, rešilo nad vse častno. Koncert, ki ga je društvo priredilo, je bil, rekli bi, na viška popolnosti, če ga tudi presojamo popolnoma objektivno in če tudi ne uvažujemo salve aplavza, ki so pretresale gledališko ozračje ob vsaki posamni pevski točki. »Ljubljanski Zvon« si je s tem svojim koncertom izvojeval svoj prvi triumf in ta koncert ostane zapisan v njegovih analih, kot dogodek prve vrste, z zlatimi črkami. K temu triumfu pa so nemalo pripomogli pevovodja Waschte in oba solista, gospa pl. Foedtranspergo in g. Iličić. Zlasti gospe Foedtranspergo, ki je s svojim srebrnozvonkim glasom in umetniško dovršenim petjem očarala občinstvo, se je mnogo zahvaliti na velikem uspehu, ki si ga je izvojeval »Ljubljanski Zvon«. Da pa se je izlet vobče tako vsestransko posrečil, je velika zasluga gospe Franje dr. Tavčarjeve, ki je izletu dala blešk svojega imena in svojega velikega ugleda, ki ga uživa na vsem slovanskem jugu. A še nekaj je, kar je dalo izletu posebno obiležje. Med izletniki so bile zastopane vse slovenske pokrajine in vsi slovenski sloji. V Belgrad so poslale svoje zastopničke Kranjska in Goriška, Štajerska in Trst, zastopani so bili vsi sloji, od državnega poslanca, na doli do skromnega kmeta, obrtnika in delavca, od prve narodne dame pa doli do preproste kmetske matere. Zato so se tudi prireditelji ekskurzije smeli z vso pravico ponosno med brati Srbi notrktati na prsa in vzklikniti: V našem taboru je Slovenija! In bratje Srbi so to uvaževali ter sprejeli Slovenec z naravnost kraljevsko gostoljubnostjo in ljubeznostjo. Počakali so se prave demokrate, ki v resnici ljubijo in spoštujejo narod kot tak, ne pa samo posamezne izbrane. Čast in hvala jim za to! Solze radosti in ginjenosti, ki so rosile lice prenrosti mamice iz zelene Štajerske ob bratskem sprejemu, naj jim služijo v najvišje priznanje!

Zrakoplovei v Ljubljani.

Avijatika Frey Andrée in G. Ravetto, ki se zdaj udeležuje letanja za svetovno mojsterstvo v Rheimsu na Francoskem, nameravata ali še v tekocem mesecu ali pa prihodnji mesec prirediti tukaj javno letanje po

Naj to zapišejo, da bom lako vsakemu pöndul pod nos.«

»Tega ni treba, ljubi gospod,« je dejal uradnik. »Živa duša vas ne bo vprašala in kapucini sami so sporočili, da vas več ne priznavajo za svojega.«

»Kako me to veseli! Oh, in jaz sem se tako bal!«

Naenkrat je Angelik utihnil in postal zopet ves plah.

»Ne zamerite, gospod cesarski, če vas še nekaj vprašam. Ali velja ta nova postava samo za kapucine, ali tudi za druge redove?«

»Za vse, brez izjeme.«

»Tudi za ženske?«

»Tudi.«

Angelik je zavzdihnil, srečen izraz se je pojavit na njegovem obrazu, in sladko je dihnil:

»Potem se pa tudi Špelci ni več bat, da bi moral nazaj v klošter. Oh, gospod, ko bi jaz vedel, kako je framazonskim svetnikom ime, jaz bi se vsakemu posebe zahvalil.«

Zdaj, ko je bil Angelik popolnoma potolažen in pomirjen, tako za svojo usodo, kakor za usodo svoje ljubljene Špelice, se je vedrega lica vsezel zopet na svoj stol in je drage volje odgovarjal na vsa vprašanja policijskega uradnika.

»Veste, gospod cesarski,« se je opravičeval, »jaz sem bil tako nesre-

zaku. Njiju zastopnik pride že tekom prihodnjih dni v Ljubljano, da preskrbi in priredi vse, kar je potrebno. Oblastveno dovoljenje za to, gotovo silno zanimivo priredbo, je že izdano.«

Požar v Mostah.

Včeraj popoldne je pred 5. uro udarila strela v hišo Franca Gruma v Mostah št. 78. Strela je hišo užgal in ubila psa. Ponesrečil ni njihče, ker slučajno ni bilo nikogar doma. Hiša je pogorela in znaša škoda 4000 K. Zgorelo je tudi mnogo sena. Na lice požara je prihitela požarna brama iz Most, pod vodstvom načelnika Zatkotnika in požarna brama iz Bizočika, pod poveljstvom Čerina.

Na sprejem čeških izletnikov iz Prague, ki bo danes zvečer ob 1/9. na južnem kolodvoru in na prijateljski sestanek v hotelu »Tivoli«, še enkrat oporazamo.

Iz sodne dvorane.

Okrjno sodišče ljubljansko.

Klerikale in napredno učiteljstvo. Kakšna je ljubezen klerikalcev do sole, je že tako znana stvar, da je odveč o tem na dolgo in široko govoriti. Kjerkoli imajo klerikalci kaj govoriti, povsod se šoli godi slabu; dva najbolj eklatantna vzgleda sta Tirolska in Kranjska. Najslabeje se seveda godi tistem učiteljstvu, ki ne mara trobiti v klerikalni rog, ki ne mara slomškariti, ampak misli in deluje v naprednem smislu. Napredni učitelj je bil vedno in vedno bo klerikalcem trn v peti. Preganajo ga, kjer morejo, in to z najpodlejšimi sredstvi, z najumazanejšimi obrekovanji in lažmi. Znano je, kako grdo so preganjali učitelja Grmeku, nadučitelja Žirovnika itd. V zadnjem času so se spravili tudi nad učitelja Petriča v Rudniku pri Ljubljani. Porabili so že vsa mogoča sredstva, da bi tega moža, ki je dober učitelj, pa ima to veliko »napako«, da ni »Slomškar«, spravili v neprijeten položaj. Na Rudniku so kmetje klerikalnega mišlenja in plešejo tako, kakor jim v farovžu godejo. Nobena hudebnost seveda ne ostane nekaznovana in tako tudi ne bo ostala nekaznovana hudobnost rudniških klerikalcev. — Letos so klerikale po Rudniku začeli o učitelju Petriču raznašati vesti, da je letos učenki Angele Babšek začel napisal ugodno šolsko izpričevalo, ker mu je prinesla krače, salame, sultani - cigarete in portorike. Jožefa Babšek pa da zato ni dobila dobrega izpričevala, ker ni učitelju nič takega prinesla. Klerikalni možakarji: rudniški župan in posestnik Janez Babšek, posestnik Jernej Babšek, posestnik Janez Mlakar, posestnik Janez Jeršin in posestnik Juri Kamnikar so celo vložili na okrajni šolski

čen in žalosten, da sem se iz samega obupanja sinoči opil. Saj me je sram, ali saj nisem vedel, kaj sem delal. V kloštru se mora človek navaditi pisančevanja.«

»Saj se je že marsikaj slabega slišalo o kapucinskem samostanu,« je menil policijski uradnik. »Vi bi mi lahko marsikaj povedali in bi storili s tem cesarski vladil veliko uslugo.«

Angelik se je hipoma spomnil, v kakem strahu so bili kapucini pred francosko vladjo in kako so se vedno bali, da jih prepodi iz Ljubljane.

»Ta bi rad kaj slabega izvedel o kapucinih,« si je mislil Angelik, in bistro pogledal policijskega uradnika. »To me zelo veseli. Čakajte, ljubi moji nekdanji sobratje, jaz vam bom plačal, kar ste mi storili.«

Glasno pa je z globokim vzduhom in svetohlinsko povešenimi očmi rekel:

»O, cesarski gospod — ne zamepite mi, če prosim, da bi smel molčati. Ne sodite, da ne boste sojeni, je zapisano v svetih bukvah. Saj bi se dalo marsikaj povedati, kajti tudi kapucinsko meso je slabo, a kaj bi vlačil take stvari na dan. In na zadnje bi moral še pričati pred sodnijo, in to bi mi bilo strašno hudo in me je tudi sram, take reči pripovedovati.«

Policijski uradnik je vrgel čez očala oster pogled na Angelika, a ta je znal svojo vlogo tako izvrstno

svet tozadevno ovadbo. Dne 30. maja je okr. šol. nadzornik Gabršek nadzoroval šolo v Rudniku in je pri tej priliki učitelju Petriču — ki do tega časa ni nič vedel, kaj se proti njemu kuha — povedal o ovadbi, v kateri občinski odbor zahteva o omenjeni stvari »strog preiskavo«. Učitelj Petrič je seveda klerikalne poštenjake tožil zaradi žaljenja časti. Včeraj je bila pred tukajšnjim okr. sodiščem obravnava, h kateri pa žal ni bilo ravno glavnega povzročitelja obeh obrekovanj, posestnika Kamnikarja. Ostali so se vsi izgovarjali na Kamnikarja, češ on ima za resničnost teh trditev dokaze. Sami pa dokaza resnice sploh niso nastopili. Glavna priča, učenka Angelka Babšek, izpove, da učitelj Petrič nikoli ni ničesar prinesla in da zadnje leto sploh ni bila pri njem v šoli, temveč pri učiteljici; učitelj Petrič ji torej sploh ni pisal izpričevala. — Razprava se včeraj ni dokončala, ker bo treba pozvati še enkrat soobdolžence Kamnikarja, ki včeraj ni prišel. O izidu te, za naše razmere veleinteresantne obravnave, bomo poročali.

Nepošteni žganjar. V neko gostilno na Sv. Jakoba trgu je pred kakima dvema mesecema jel zahajati žganjar Peter Korenički. Prišel je vsak dan po dvakrat, in vsakokrat si ga je privoščil frakejček. Natakarici pa ni nikoli nič plačal, češ, da plačuje direktno gostilničarki. Nekega dne pa je stvar le prišla slučajno na dan, ker je natakarica vprašala gostilničarko, če ji Korenički res kaj plačuje. Gostilničarka pa o tem ni vedela ničesar. Žganja je Korenički popil v dveh mesecih za približno 24 K. Sodnik ga je zato obsojal na 14 dni zapora.

Akademiki! Abiturijenti!

Novo akademično ferijalno društvo.

Med narodno - naprednim slovenskim dijaštvom že dolgo pogremšamo trdne organizacije, programatske enotosti in živottorne sile, ki bi povzdignila naše dijaštvu, važen socijalni faktor, na ono stopnjo ugleda in upliva, ki bi ga lahko doseglo in moralno imeti.

Po večletnem trudu in smotrenem delu je sedaj dozorel načrt, osnovati v Ljubljani akademično ferijalno društvo narodno - naprednega dijaštva. O važnih nalogah novega društva predvsem o samoorganizaciji naše mladine in o prosvetnem delu, govorili bomo na svojih ustavnih posvetovanjih. Za sedaj omenjamo le namen društva v splošnem:

1. Organizovati slovensko narodno - napredno dijaštvu na temelju nacionalizma, svobodomiselnosti in demokratizma, da se usposobi za narodno, kulturno in zlasti za poljudno delo.

igrati, da je celo premotil starega in izkušenega moža pravice.

»Siliti vas pač ne morem, da bi mi povedali, kar veste, a če bi gospoka sama kaj izvedela, se pričevanju ne boste mogli umakniti,« je previdno rekel policijski uradnik. »To pa morate že povedati, iz kakih vzrokov ste pobegnili iz samostana, kajti policija ima dolžnost, da to dožene. To zahteva postava.«

»A če pa postava tako govori, potem seveda ne smem molčati,« se je oglasil Angelik. »Postava je postava, naj bo cesarska ali posvetna.«

»Kako ste torej prišli v samostan in kaj vas je pripravalo, da ste pobegnili?« je vprašal policijski uradnik, in kakor bi se igral, vzel pero v roke in primaknil k sebi papir.

»Sva že skupaj,« se je sam pri sebi smehljal Angelik. »Fant, pazi, kaj boš govoril; birič si bo vse zapisal, glej, da te ne bo mogel za jezik prijeti.«

In potem je pobožno vzduhuje začel Angelik lagati. Lagal je tako, da je sam sebe občudoval, in kadar je kako prav krepko povedal, mu je stopila pred oči podoba patra Spinače in zadovoljen si je rekel: »Zdaj vam jih pa jaz naštavam, da boste imeli dovolj.«

(Dalej prihodnjik.)

2 Gojiti med člani družabno življenje.

3. S splošno in vseobesežno izobrazbo jačiti Slovence duševno in gospodarsko ter krepiti njihovo narodno samozavest.

Mnogo je naprednih dijakov-delavcev, ki so dosedaj nezadovoljni stali ob strani. Kdor pa ima veselje do neoviranega dela, bo šel sem, kjer se zbirajo četica, kateri je zagotovljen vsakoletno večji priprastek in sedaj ob začetku vabi k sebi vse, ki čutijo silo do ustvarjenja, pa je ne morejo razviti vsled nezadovoljivih razmer.

Naše novo akademično ferijalno društvo ne bo nasprotno slovenskim naprednim akademičnim društvom. Išče celo stika z njimi in bo zlasti tu di delovalo za zvezo vseh narodno-naprednih akademičnih društev v organsko celoto, da se usposobimo za večje akcije.

Naše organizacije in od raznih strani so že veselo pozdravile našo idejo. Vsled tega vzpodbujeni, prosimo sedaj vse one, ki namenljajo pristopiti našemu društvu, da javijo to na naslov: **Milko Naglič, pravnik, Ljubljana, Ilirska ulica št. 25, pritličje, kjer dobe tudi potrebnih informacij.**

Obenem naznanjam, da se vrši prvo posvetovanje glede novega društva v soboto, dne 23. julija ob pol 5. popoldne v sobi »Političnega in izobraževalnega društva za dvorski (III.) okraj« (Pred igriščem št. 3, pritličje).

Posvetovanje bo privatnega značaja in imajo pristop le oni, ki imajo namen, pristopiti društvu.

Akad. O. s. n. n. d.

Razne stvari.

* **Iredentske demonstracije v Rimu.** Iredentska društva v Rimu so hotela prirediti demonstrativne slavnosti v korist tržaškega vseučilišča. Ker se jim pa to ni posrečilo, izdajo samo manifest na rimske prebivalstvo.

* **Senzačno odkritje v Ferrerjevem procesu.** V španskem parlamentu je v debati o barcelonskih dogodkih socialist Iglesias zopet dokazoval nezakonitost Ferrerjevega procesa. Prečital je izjavo avditorja Santamarine, iz katere je razvidno, da ni šlo za vojaško ustajo. To izjavo v korist Ferrerja je pa uničil višji avditor Pastor, znan zagrizen klerikalec in Santamarina je bil prisiljen izstopiti iz sodnega dvora. V parlamentu je to odkritje vzbudilo veliko senzacijo. Na koncu svojega govora je Iglesias zahteval, naj se predlože vsi akti o tem procesu, da se dokaže, da je bil Ferrer obsojen samo na podlagi izpovedi nekega klerikalnega urednika.

* **Nag pasažir.** Te dni so v Bernu naložili v odgonski voz nekega moža, ki so ga imeli prepeljati v Brengarten. Ko je voz dospel do svojega cilja, je paznik odpril vratca, da bi jetnik zlezel iz svoje kletke. V velikansko presenečenje paznika in vseh okoli stojecih ljudi, se je počasi skobacal iz voza na cesto popolnoma nag človek. Ko je svoje ude pošteno pretegnil, je začel sredi trga v najnaravniji obliki plesati. Ko se je paznik počasi zavedel, kaj da se je pravzaprav zgodilo, je pograbil konjsko odejo, jo vrgel čez jetnika ter ga odpeljal radovednemu občinstvu izpred oči.

* **Upor na ladji.** Španski grof Tolna je nedavno napravil na svoji ladji izlet na otok Madeira. Z njim so bile tri dame, njegova žena in dve njeni prijateljici. Za poveljnika ladje, takozvane jahte je bil grof sam. V neki noči že blizu Madeire so se mornarji dogovorili, da si prilaste grofovemu premoženju, njega in njegovo spremstvo pa pobijejo. Napadli so najprej dva ladijska častnika ter ju zvezali. Nato so krenili proti damske kajiti, toda v tem trenotku je stopil iz svoje kajite grof Tolna, oborožen z dvema revolverjema. Uporniki so se oboroženi z noži obrnili proti grofu. Ko so uvideli, da se grof ne namevara šaliti in sta se dva mornarja že valjala od kroglice zadeta na tleh, so se ostali umaknili. Na to so se podigli z grofom na ta način, da so

mu izročili glavna dva krive, drugi pa smejo svobodno oditi. Grof Tolna je nato plul naravnost v pristanišče, kjer je izročil kolovodji upora oblasti, ostale mornarje je na tudi takoj odpustil iz službe.

* **Nova stavba se je zrušila.** Na neki pristavi blizu Frysztata v Šleziji se je vsled velikega viharja zrušilo zidovje neke nove stavbe. Šest delavcev je padlo s stavbo ter se težko poškodovalo.

* **Ponarejeno mleko.** V Budimpešti se jako hitro razširja tifus. Začetkom so mislili, da povzroča voda bolezen. Zdaj se je pa izkazalo, da bolezen povzroča ponarejeno mleko, katero dovažajo iz okolice v mesto. Treba je torej kako paziti, posebno v poletnem času pri uživanju mleka.

* **Razna zastrupljenja vsled začetnih jedi.** V Volštinu na Poznanjskem je pri neki veselici meščanskega društva zbolelo dvajset oseb, ki so pili črno kavo. Pojavili so se znaki zastrupljenja. Kava je bila namreč kuhanja v bakrenem kotlu. Iste dne so zboleli v sosednem kraju vsi nastavljeni neke trgovine. Opoldne so jedli ribje konzerve. Vsi so zboleli zaradi zastrupljenja z ribami. En sluga je že umrl, del drugih nastavljencev se pa nahaja v smrtni nevarnosti.

* **Grozoviti čini blaznega.** V Železnom brodu na Češkem se je zgodila krvava drama. Nek posestnik je zblaznel ter je na barbarsk način umoril vso svojo rodbino. Svojega najstarejšega otroka je umoril z breami, najmlajšega je vtaknil v lonec z vrelo vodo, svoji ženi je porezal ušesa, končno je s sekiro razkal svojemu očetu glavo ter obesil svojo mater. Blaznika so le z največjim trudom ukrotili.

* **Umori.** V Mondseeju na Zgornjem Avstrijskem je neka pekarniška delavka, Katarina Zjola, iz Galicije, umorila svojega novorojenega otroka ter vrgla truplo v stranišče. Storilko so prijeli. Čin je na to priznala. — V sredo so dobili v nemem parku v Hebu 30letnega krojškega mojstra Jožefa Vogelja iz Berolina mrtvega s prestreljeno glavo. Oropan je bil vsega, kar je imel pri sebi. O storilcu ni sledu. — V Marmaros-Sigetu so prijeli drugo ženo trgovca Zeppelsauerja, ker je svojega štirinajstletnega pastorka, pridnega in izvrstnega učenca, s sekiro ubila. Hotela je obudit sum, da se je zgodil samomor, vendor so ji pa dokazali, da je ona morilka.

* **Lep nemški pisatelj.** Pred palaco grofa Henckel-Donnersmarcka v Berolini so arretirali nemškega pisatelja Edvarda H. (celega imena nemški listi ne poročajo). Skušal je namreč od grofa izsiliti celega pol milijona mark.

* **Roparski napad.** V neki vasi pred Florencijo so oboroženi briganti napadli oba ameriška brata Boita, ki sta ravno na poročenem potovanju, ter so zahtevali odkupnino. Amerikanec so imeli samo 20 lir pri sebi. Ženske so morale iti v Florencijo po denar, moške so pa banditi odpeljali s seboj. Šele ko so banditi dobili 800 lir, so jih izpustili.

Najnovejše vesti.

Protizidovsko gibanje na Ruskem.

Kijev, 15. julija. Protizidovski izgredi se nadaljujejo. Začeli so tudi uničevati židovske trgovine.

Kijev, 15. julija, 35 židovskim trgovcem je bil odklonjen sprejem v trgovsko zadrugo. S tem se je pričelo preganjanje Židov tudi s strani upravnih oblastev.

Spolnjen Ehrlichov preparat.

Berlin, 15. julija. Kakor poroča prof. Maserlaut iz Pariza, se je posredilo voditelju dermatologičnega oddelka dr. Wexelmannu znani Ehrlichov preparat 606 proti sifilišnim boleznim in toliko spolnjenit, da se injekcija ni več združena z onimi strahovitimi bolečinami. Dr. Wexelmann poroča dalje tudi, da je s tem novim spolnjenim preparatom delal poizkuse pri nad 50 pacientih in da so se vsi izbrano obnesli.

Za kratek čas.

Zupnik: Kako spričevalo vam je dal dosedanji vaš gospodar.

Kuharica: Čitajte! Da sem zvesta in marljiva . . .

Zupnik: To je prav.

Kuharica: . . . in krepostna.

Zupnik: Če se hočete poboljšati, lahko pri meni vstopite v službo.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Rasto Pustolešek.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 15. julija 1910.

Torznin.

Pšenica za oktober 1910 . . . za 50 kg 945
Rž za oktober 1910 . . . za 50 kg 716
Koruza za julij 1910 . . . za 50 kg 552
Oves za oktober 1910 . . . za 50 kg 719

Efekti.

5 vin. višje.

Borzna poročila.

Ljubljanska

Kreditna banka v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 15. julija 1910.

	Desarni	Blagovni
Maležbeni papirji.		
4% majeva renta	94:10	94:30
4:2% srebrna renta	97:70	97:90
4% avstr. kronksa renta	94:05	94:25
4% ogr.	92:20	92:40
4% kranjske deželne posojilje	96:50	—
4% k. o. češke dež. banke	94:25	95:25
Srečke.		
Srečke iz 1. 1860 1/5	474:—	486:—
" " 1864	324:—	330:—
" tiske	309:—	321:—
" zemeljske I. izdaje	296:25	302:25
" II.	276:25	282:25
" ogrske hipotečne	247:50	253:50
" dun. komunalne	532:—	542:—
" avstr. kreditne	526:—	536:—
" ljubljanske	79:50	83:50
" avstr. rdeč. kriza	64:50	68:50
" ogr.	38:40	42:40
" bazilik.	28:55	32:55
" turške	258:—	259:—
Delnice.		
Ljubljanske kreditne banke	446:25	447:25

„Trgovsko-obračna banka v Ljubljani“

registrirana zadruga z enojnim jamčevom

Uradni prostori: Šenburgova ulica št. 7, nasproti glavne pošte.

Sprejema vloge na knjižice ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga po $4\frac{1}{4}\%$; rentni davek plačuje zadruga sama. — Sprejema vloge na tekoči račun; na zahtevo dobri stranka čekovno knjižico. — Daje posojila na najrazličnejše načine. — Ravnoram menjalnica: zamenja tuj denar, prodaja vsakovrstne vrednostne papirje, srečke itd. Nakazila v Ameriko. — Eskomptira trgovske menice. — Preskrbuje vnovčenje menic, nakaznic, dokumentov itd. na vsa tu- in inozemska tržišča. — Izda nakaznice.

Vsa pojasnila se dobe bodisi ustmeno ali pismeno v zadružni pisarni.

10

Uradne ure vsak dan dopoldne od 9. do 12., popoldne od 3. do 5.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu, gostilničarjem, trgovcem i. dr. uljudno naznanjam, da imam v zalogi

37

vsakovrstnih mesnin

lastnega izdelka, na razstavi v Parizu 1904 najviše odlikovanih.

Opozorjam osobito na veliko zaloge

brunšviških salam . . . . . kg à K 1-40
salam iz gnjati . . . . . " " 2-40
šunke in vezanih plečet brez kosti . . . . . " " 2-20

Zunanja naročila proti povzetju.

Za solidno in sveže blago, kakor tudi točno postrežbo jamčim.

Z odličnim spoštovanjem

Brzojavke: Golob, Šiška. **FRANC GOLOB** Telefon štev. 183.
mesar in prekajevalec, Spodnja Šiška pri Ljubljani.

Usojam si vlijedno opozoriti, da sem prevzel

9

glavno zastopstvo „Prve Češke življenske zavarovalnice.“

Nadalje opozarjam, da preskrbujem kuantno

vsakovrstna posojila in kredite

kakor: trgovske, stavbne, hipotekarne, uradniške in menične kredite.

Leo Franke, Ljubljana, Kongresni trg 6, I. nadstr.

Ustanovljena leta 1882.

23

Kmetska posojilnica Ljubljanske okolice

registrirana zadruga z neomejeno zavezno

v lastnem zadružnem domu v Ljubljani na Dunajski cesti št. 18
je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . . . K 83,116,121-11
upravnega premoženja . . . . . K 20,775,510-59

obrestuje hranilne vloge po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad . . . . . K 20,000.000

Posejuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $1\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije; na menice po $6\frac{1}{4}\%$.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven nedelj in praznikov.

Telefon št. 185.

Poštne hranilnice račun št. 828.405.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI.

Delniška glavnica: K 5,000.000—

Stritarjeva ulica štev. 2.
Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po $4\frac{1}{2}\%$ čisto. — Kupuje in prodaja vrednostne papirje vseh vrst po dnevnih kurzih.

Rezervni zaklad: K 450.000—

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Dolžnost

vsakega Slovence je, da sklene zavarovalno pogodbo bodisi za življenje, ali pa proti požaru le pri slovanski banki „SLAVIJI“.

Podpirajmo torej domači slovenski zavod, da more nalogo, ki si jo je stavljal, izpolniti v najširšem obsegu.

„SLAVIJA“ vzajemno zavarovalna banka v Pragi

je največji slovanski zavarovalni zavod v Avstriji.

Ogromni rezervni fondi K 48,812.797— jamčijo za popolno varnost.

Banka „SLAVIJA“ ima posebno ugodne in prikladne načine za zavarovanje življenja.

Banka „SLAVIJA“ razpolaga z najcenejšimi ceniki za preskrbljenje za starost, za slučaj smrti roditeljev, za doto otrokom.

Banka „SLAVIJA“ razdeljuje ves čisti dobiček svojim članom.

Vsa pojasnila daje drage volje generalni zastop banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Slovenci!

Oklenimo se z vsemi močmi gesla: »Svoji k svojim!« Osamosvojimo se na narodno-gospodarskem polju!

Ne podcenjujmo se! Bodimo odločni, mlačnost, obzirnost in nedoslednost, ki se čim huje nad nami maščujejo, morajo izginiti. Osvojimo se tujega jarma!

.. Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

Mestna hranilnica ljubljanska LJUBLJANA, Prešernova ulica štev. 3.

.. Največji, najvarnejši slovenski denarni zavod.

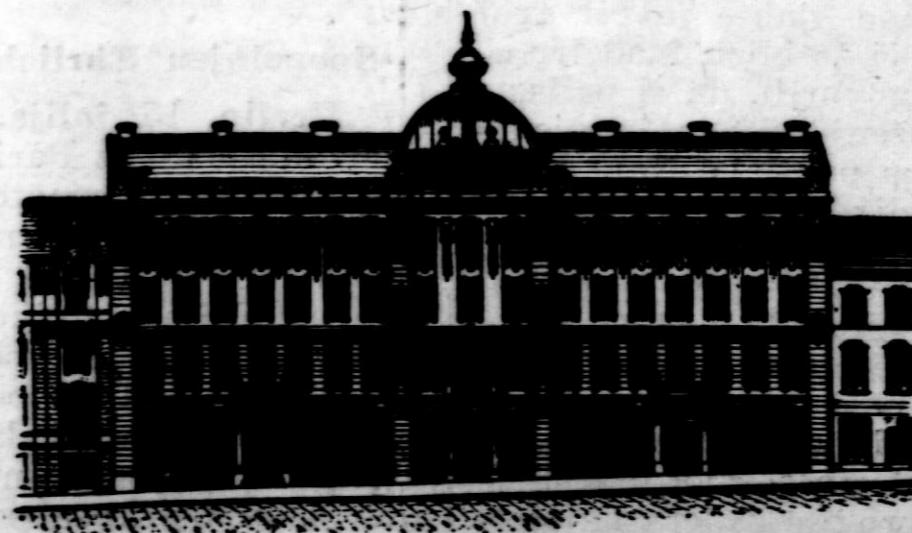
Denarni promet do 31. decembra 1909 nad 518 milijonov kron.

Obstoječih vlog nad 38 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

Za varnost vloženega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in z vso svojo močjo. Izguba vloženega denarja je nemogoča, ker je po pravilih te hranilnice, potrjenih po c. kr. deželnih vladi, izključena vsaka spekulacija z vloženim denarjem. Vloge se sprejemajo vsak dan in se obrestujejo po $4\frac{1}{4}\%$ brez odbitka; nevzdignjene obresti se pripisujejo vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema

vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.

Posola na zemljišča po 5% obresti in proti amortizaciji po najmanj $1\frac{1}{4}\%$ na leto. Daje posojila na menice in vrednostne papirje.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike, v podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov pa kreditno društvo.